

REFLECTIEVERSLAG STAGE AFSTUDEERFASE MUNNIKENHEIDE

COLLEGE EN DONGEMONDCOLLEGE BEHORENDE BIJ DE COMPETENTIES B-C-D-E-F-G

B. Mijn visie op het vak en het schoolvak:

Wat ik, zowel bij de Kader- en Mavo klassen van Munnikenheide en de Havo klas van Dongemond opmerk is dat het geven van structuur erg belangrijk is. Het zijn alle drie onderbouw-klassen van drie verschillende niveau's maar de opbouw van de lessen, de opdracht in stukjes hakken zodat elke fase van de opdracht duidelijk in beeld gebracht wordt, houdt ze letterlijk bij de les. Als het te veel in een keer is, geen heldere uitleg of niet in chronologische volgorde gebracht wordt, haken ze af. Dan gaan ze vervelen en andere dingen doen. Klinkt heel algemeen en onpersoonlijk maar ik verlies de grip waardoor ik ook geen oog meer hebt voor degenen die nog wel proberen bij te blijven en mee te doen met de les. Beide scholen werken met de beelddaspecten en wisselen daarin 2d en 3d met elkaar af. Er worden technieken aangeleerd en iedereen start vanuit deze techniek om tot hetzelfde eindresultaat te komen, voor de een 'n weg met hobbels voor de ander loopt het gestroomlijnder. Wat ik nu bemerk bij de "pilotles" die ik heb ingezet bij de Havo II klas, onderdeel van mijn afstudeeronderzoek, is dat het werken vanuit verbeelding aan de ene kant meer vrijheid betekent en aan de andere kant die vrijheid wordt omgezet in het geconcentreerd werken. Omdat de fantasie geprikkeld wordt zijn ze benieuwd naar een visueel en tastbaar product. Ik voel me op dat moment als "docent" meer de begeleider. Zij laten zien wat ze vanuit verbeelding willen maken en ik geef daarop respons door de ene keer een voorzet te geven en bij de ander een techniek voor te stellen om iets te realiseren. Ik zeg er wel bij dat de leerlingen in het uitvoerende deel in duo's aan het werken zijn anders is het voor een docent ondoenlijk. Verbeelding en samenwerken komt ook in mijn stagewerkplan naar voren als kerncompetentie.

C. Het inzetten van pedagogische kennis en ervaring:

Om een "klik" met leerlingen van deze leeftijd te krijgen is door ze op een juiste manier te benaderen. En soms is het fijn dat je nét iets meer weet over persoonlijke omstandigheden. Bij de ene docent hoor je dat vanzelf, wordt het meegenomen in de bespreking voor of na de les, de andere docent doet dat niet dus moet je zelf actie ondernemen. Dit heb ik bij de kader klas bijvoorbeeld gedaan door de leerlingen tijdens twee andere lessen te observeren (gym en Mens en Maatschappij) én door een gesprek aan te gaan met de mentor van deze klas. Met haar heb ik alle leerlingen "doorgesproken" waardoor ik ze toch anders ben gaan benaderen, minder streng en met meer geduld. Als je deelgenoot wordt gemaakt van wat er op de achtergrond bij leerlingen speelt, voel je je toch meer betrokken bij die leerling en dat brengt een ander gevoel mee. Een voorbeeld is een recente les in de kaderklas. Het is al een kleine groep, er waren een paar zieken en een drietal anderen werden door de docent ingezet voor klusjes (gebeurd vaker om de orde te handhaven). Bij het drietal kleine groepjes die ik overhield en die bezig waren aan de lopende opdracht ben ik aan tafel gaan zitten om "een praatje" te maken. En ik bemerkte dat het heel goed is om even die rol van docent naast je te leggen en te horen wat ze bezighoudt, wat hun interesse heeft en dat ze dan ook iets over zichzelf gaan vertellen. Ik snap dat je tot een bepaalde leeftijd op school behoort te zitten om te leren, maar hiervan heb ik iets opgestoken en ik ben blij dat ik mezelf die ruimte en tijd gegund heb. Een bijzonder leermoment.

Aan de andere kant wil ik serieus genomen worden, dat doe ik andersom ook, dus er moet ook gewerkt worden. Dat vind ik nog moeilijk bij een Havo V klas waarin de leerlingen individueel bezig zijn met hun eindexamenwerkstuk. Ondanks mondelinge presentaties tijdens de uitvoeringsfase en het onderzoek naar de uitvoering toe, is het soms moeilijk grip te krijgen op waar ze uit willen komen als eindpresentatie. Bovendien zijn ze in deze fase van de middelbare school veel meer zelf verantwoordelijk voor hun eigen handelen. Ze attenderen op het doorwerken aan het werkstuk, ze een bepaalde richting op wijzen is hetgeen je kunt doen. Dan is het daarna aan hen zelf. Maar ook voor deze groep geldt dat er omstandigheden zijn dat je de teugels best kunt laten vieren, tenminste dat heb ik bemerkt. Een groepje wat fimo-figuurtjes aan het kleien is omdat één van de klasgenoten een eindwerkstuk heeft bedacht waar nu eenmaal héél veel hele kleine fimo gekleide figuurtjes in voorkomen vind ik geweldig om te zien en daar schuif ik graag een korte tijd een kruk bij aan om mee te doen met het maken én om deelnemer te zijn in een gesprek wat, in hun geval, ging over politieke partijen. Sommigen van hen zouden voor de eerste keer gaan stemmen voor de gemeenteraadsverkiezingen.

D. Het inzetten van didactische en vakinhoudelijke kennis, vaardigheden en ervaringen:

Een didactische ervaring heb ik heel sterk ondervonden bij de lesinhoud voor de kaderklas op Munnikenheide. Een opdracht voor het maken van linodrukken liep erg uit de hand. Ondanks dat ik de opdracht in onderdelen verdeeld had, was het toch te complexe materie voor ze. Het liep uit de hand bij de uitvoering, het drukken. Omdat er maar 2 drukpersen en 2 glasplaten met rollers aanwezig waren, moesten de leerlingen op elkaar wachten wat resulteerde in chaos. De gretigheid om verf over de plaat te verdelen, de lino met verf in te rollen en de drukpersen te mogen hanteren was té groot. Toch heb ik deze opdracht 2 lessen volgehouden (de 2de les alleen, zonder stagedocent). De opdracht heb ik voortijdig afgekapt en heb een korte nieuwe opdracht bedacht voor de les erna. Een korte opdracht, duidelijk, stap voor stap, iedereen zittend op zijn eigen plaats. Verrassend om te zien dat toch alle leerlingen een ander eindresultaat hebben. Het verschil in houding van de leerlingen tijdens deze opdracht vergeleken met die van de opdracht daarvoor, was dag en nacht. Ik heb ervan geleerd het simpel te houden, maar ze toch een nieuw leerdoel mee te geven. Het natekenen van een fles, een bekend object, deze omzetten vanuit verbeelding naar een fantasiedier en vervolgens de omtrek van het dier te gebruiken als vorm voor het maken van een repeterend patroon. Ik ga nu, veel meer nog dan daarvoor, letten op wat leerlingen al kunnen om daar dan iets aan toe te voegen in plaats van dat alles in de opdracht nieuw voor ze is en ook nog eens gekoppeld is aan een ingewikkeld stappenplan. Bovendien gaf de lino-les teveel prikkels voor ze en teveel handelingen in een keer.

E. Het interpersoonlijke vermogen:

Effectief communiceren in lesverband binnen de stageschool doe ik door zelf eerst het woord te nemen, uitleg te geven over een opdracht of aan het begin van de les de opdracht waar aan gewerkt wordt te herhalen en het nieuwe deel van de opdracht aan toe te voegen. Daarna mogen de leerlingen vragen stellen en inhaken op de leerstof. Voor vragen over individuele vorderingen kunnen ze, tijdens de les, bij me komen. Als ik bemerk dat er iets anders speelt waardoor bijvoorbeeld de opdracht moeizaam gaat, vraag ik daar wel naar maar als een leerling hier niet op in wil gaan vraag ik niet verder. Ik communiceer dit later wel met de stagedocent. Over consequenties van een leerling

uit de les zetten heb ik me niet voldoende laten inlichten. Een leerling (Munnikenheide) moest een "gele brief" halen wat betekent dat je als docent de ouders dient te bellen en na 2 gele brieven kan een leerling geschorst worden. Dit heb ik niet laten gebeuren en me direct laten inlichten over "straffen en de consequenties daarvan". Toen kwam ik ook achter het paspoort wat leerlingen verplicht bij zich moeten hebben en waar docenten ten alle tijde naar kunnen vragen. Ik heb het gecheckt bij de Mavo-klas door iedereen zijn of haar paspoort te vragen. Dat blijkt bij veel leerlingen nogal gevoelig te liggen. Ik heb er verder niets mee gedaan, een paar heb ik er ingezien om te zien wat er door docenten in wordt gezet. Dat hoeven niet alleen negatieve gedragingen te zijn ook als een leerling iets goed heeft gedaan kan dat erin gezet worden. Dit wil ik nog wel een keer doen en ook contact met ouders zal een keer moeten gebeuren, ik denk daarbij in de vorm van 10 minuten gesprekjes??

Zelfstandigheid en zelfverantwoordelijkheid door de leerling zelf verantwoordelijk te laten zijn voor voortgang en ook opbergen van het eigen werk. Tot op zekere hoogte het leiden van de leerling. Wanneer de opdracht duidelijk is gaat het leiden over in begeleiden zodat ze eigen initiatieven nemen bij de voortgang van de opdracht en ze ruimte krijgen om vanuit verbeelding te werken zodat niet alle werkstukken een eenheidsworst worden. (denk hierbij aan het voorbeeld van de stagedocent over de opdracht van de vis).

Voor mezelf geldt dat ik, buiten het contact met de stagedocent, weinig contact heb met andere docenten en personeel op de scholen. Door het geringe aantal uren dat ik op beide scholen aanwezig ben is dit niet heel goed mogelijk. Ik heb een leuk contact met de docente CKV van Munnikenheide en een leuk contact met de mentor van de kader klas op dezelfde school. Voor de rest zijn het veel beleefdheidsbegroetingen. Op informele bijeenkomsten loopt dit makkelijker. Zo heb ik geanimeerde gesprekken gehad met tafelgenoten tijdens de kerstviering met docenten op Munnikenheide. En een interactief spel tijdens de viering maakt ook dat je gemakkelijker met anderen in contact komt. Afgelopen 15 April was er examenstunt op het Dongemondcollege. Daar werd ik ingedeeld bij een groepje docenten voor een soort kleine "zeskamp". Hiervoor geldt hetzelfde als de beleving van de kerstviering.

F. Vermogen tot samenwerken:

In een samenwerkingsproject "op gelijk niveau" zoals nu met klasgenoten tijdens deze studie, zal ik nooit het voortouw nemen. Ik ben een volger in een samenwerkingsopdracht of project. Dat neigt er weleens toe dat ik me soms op een zijspoor gezet kan voelen, dan denk ik dat mijn aandeel er niet toe doet en leg ik de "schuld" bij mezelf. Bij navraag (ik wil wel graag weten of dat zo is) blijkt dat niet zo te zijn en is mijn onrust eigenlijk altijd ten onrechte. Ik neem een taak serieus, draag er verantwoordelijkheid voor en zorg daarmee voor een constructieve bijdrage. Ik kan omgaan met kritiek zowel negatief als positief en zal terechte kritiek altijd ter harte nemen en meenemen in een vervolgtraject.

Desondanks of misschien wel juist daarom ben ik een voorstander van samenwerkingsopdrachten in mijn stageklassen, of in ieder geval zorgen dat een deel van de opdracht in een

samenwerkingsverband gebeurt. De ene keer kan dat in een groepje van 5 zijn, de andere keer in duo's.

G. Omgevingsgerichtheid:

Me blijven verdiepen in de kunstwereld door exposities te bezoeken en naar lezingen en workshops gaan die kunst gerelateerd zijn, vind ik belangrijk maar vooral ook erg leuk om te doen. Het geeft me altijd een "boost" als ik een goeie tentoonstelling gezien heb, een inhoudelijk interessant gesprek heb bijgewoond of mezelf in een goed opgezette en leerzame workshop heb gestort.

Een greep hieruit van de laatste paar maanden:

-Textielmuseum Tilburg: expositie "Zero in het Kwadraat" met o.a. Henk Peeters en Jan Schoonhoven

-Stedelijk Museum Amsterdam: Uitreiking mediacultuurprijs en bezoek aan tentoonstelling "Recent Ouija" van Ed Atkins.

-Van Goghuis, Zundert: Opening tentoonstelling "Regen in schuine strepen" van Robert Zandvliet

-De Pont, Tilburg: bezoek tentoonstelling "RIOT" van Isaac Juliën.

-Moti, Breda: bezoek tentoonstelling "Waanzien" over de vele kanten van beeldcultuur.

- De Pont, Tilburg: Gesprek met oud-directeur van de Academie voor Beeldende Vorming in Tilburg, Christ Manders.

-Muhka Antwerpen: Workshop ARTtube "Video voor publieksbemiddeling" en expositie "Op de bodem van de hemel" van Ricardo Brey

-Buitententoonstelling Haaren: Op uitnodiging met kunstdiner A@table.

-MOMU Antwerpen: Tentoonstelling "Inspirations" van Dries van Noten. Met en op verzoek van mijn oudste dochter.

KRITISCHE PUNTEN NAAR AANLEIDING VAN AFSTUDEER-STAGEBEZOEK 10 JUNI 2015

Bezoek Jan Plasman in het 2de lesuur van 9.20-10.10 uur VWO 5 Kunstgeschiedenis.

Wat zich voordeed: Eten tijdens de les. Een van de leerlingen ging een boterham eten in de les, hoe reageer je daar op? Hoe denkt de school over eten tijdens de les dus wat zijn de schoolregels en wat zijn de klasseregels? Hoe sta je daar zelf in?

In dit geval dacht ik (maar dat had ik beter hardop gezegd) “liever een boterham eten en bij de les betrokken zijn dan de hele tijd op je mobiel zitten”, iets wat de betreffende leerling dus continue doet in deze les.

Stellen van vragen aan de leerlingen om ze meer bij de materie te betrekken. Bovendien is niet iedereen aan het meeschrijven. Humor erin brengen: ik vraag het aan jullie zodat jullie niet in slaap vallen.

ALGEMEEN:

Lesbrief maken voor de leerlingen (dat mogen al korte punten zijn met daarin de volgorde van werken zodat de leerlingen weten waar ze naartoe moeten werken, wat gevraagd wordt en waar ze zich aan dienen te houden). In samenwerkingen kan zo'n lesbrief per tafel worden uitgedeeld en mag in de informatiemap zodat alle groepsleden er steeds op kunnen terugzien.

Variatie in de lessen aanbrengen door afwisseling van beeldend bezig zijn, powerpoint of film, in ieder geval informatie geven, luisteren en/of kijken, denken en doen.

Helicopterview ook al ben je gefocust met één of een paar leerlingen bezig, regelmatig rondkijken wat iedereen aan het doen is.

HET REFLECTIEVERSLAG PERSOONLIJKER MAKEN (op A4tje) EN ERVARINGEN UIT EIGEN HAND VERTELLEN (wat heb ik meegemaakt en wat doe ik daarmee).

STERKTE- EN ZWAKTE ANALYSE VAN DE VORIGE KEER VERBINDEN AAN LEERERVARINGEN